

Neofrazeologia bułgarska, polska i ukraińska a korpusy

Diana Blagoeva, Instytut Języka Bułgarskiego
Bułgarskiej Akademii Nauk

Roman Tymoshuk, Instytut Sławistyki Polskiej
Akademii Nauk

Wojciech Sosnowski, Instytut Sławistyki Polskiej
Akademii Nauk

LEKSYKON

aktywnej frazeologii
polskiej i ukraińskiej

ЛЕКСИКОН

польської та української
активної фразеології

Międzynarodowe projekty trzech instytutów: Instytutu Slawistyki (Polskiej Akademii Nauk); Instytutu Języka Bułgarskiego (Bułgarskiej Akademii Nauk); Ukraińskiej Fundacji Językowo-Informatycznej (Narodowej Akademii Nauk Ukrainy):

- *Leksykon aktywnej frazeologii polskiej i ukraińskiej*, Warszawa: KJV Digital, 2018, Tymoshuk, R., Sosnowski, W., Jaskot, M., & Ganoshenko, Y.
- *Leksykon aktywnej frazeologii bułgarskiej i polskiej*

Źródła materiału lingwistycznego:

współczesne słowniki jedno- i wielojęzyczne, słowniki neologizmów, korpusy elektroniczne: *Korpus Języka Bułgarskiego (BulNC); Narodowy Korpus Języka Polskiego (NCP), Ukraiński Narodowy Korpus Lingwistyczny (UNLC); materiał frazeologiczny pochodzący z języka mówionego, filmów, współczesnych seriali, komunikatorów internetowych, portali społecznościowych itp.*

NOWE NARZĘDZIE:

Zespół Instytutu Slawistyki PAN pracuje nad Polsko-bułgarsko-rosyjsko-ukraińskim korpusem równoległym, który jest dostępny jako część polskiej infrastruktury [CLARIN-PL](https://clarin.pl)

Źródła wzbogacania systemu frazeologicznego

Przemiany społeczne, gospodarcze, techniczne w ciągu ostatnich dziesięcioleci.

BG: *бунт на мравките, добре облечен бизнесмен, преяждам с власт*

PL: *z niższej/wyższej półki, biała szkoła, jechać/jeździć na saksy*

UA: *небесна сотня, зоряна війна, диванні партії, іти в тінь*

Zapóżyczenia z języka angielskiego

**Globalizacja
językowa,
rozszerzenie
związków
kulturalnych oraz
językowych.**

BG: *пране на мръсни пари,
мозъчна атака, скелет в
гардероба, холивудска усмивка*

PL: *pranie brudnych pieniędzy, burza
mózgów, trup w szafie, hollywoodzki
uśmiech*

UA: *відмивання брудних грошей,
мозковий штурм, скелет у шафі,
голлівудська посмішка*

Determinologizacja terminów wielowyrazowych

BG: бета версія, шокова терапія, висш пилотаж

PL: masa krytyczna, pas transmisyjny

UA: важка артилерія, вищий пілотаж

Kolokwializacja i slangizacja (1)

**Jednostki
charakteryzujące się
swobodnym stylem
wyrażania się,
typowym dla języka
mówionego.**

BG: *гушвам букетчето, духам
супата, избивам (изтрепвам)
рибата*

PL: *woda sodowa uderzyła do
głowy/sodówka uderzyła, mieć
nierówno pod sufitem / kopułą,
czaić bazę, dać ciała*

UA: *не мати клепки (в
голові)/клепки повилітали, до
лампочки/до лампи*

Kolokwializacja i slangizacja (2)

Przenikanie do systemu frazeologicznego slangu młodzieżowego i języka subkultur.

BG: *къртя мивки, цепя мрака, качвам се на черешата*

PL: *bez spiny, jazda bez trzymanki, być jazzy*

UA: *дах поїхав, бути в темі, ловити кайф*

Wulgaryzacja i eufemizacja jednostek frazeologicznych

BG: *начуквам го без вазелин на някого, минавам на левия тротоар*

PL: *o kant stołu / dupy potłuc, włożyć/wchodzić do dupy bez mydła*

UA: *бути в повній дупі, літати як сраний віник/сраний кіт*

Wyniki wyszukiwania frazeologizmu *пране на мръсни пари* w BuINC

Department of
Computational
Linguistics

BuINC Search

Link

пране на мръсни пари

Search

Assistant

Meta

Align

Found 12

Left Right

1. Това са Директивата за "пране на мръсни пари" (1991 г.); Директивата за управление и контрол при... +
2. Това са Директивата за "пране на мръсни пари" (1991 г.); Директивата за управление и контрол при... +
3. **Пране на мръсни пари**) и последното вече е РУТИННА ПРОЦЕДУРА. +
4. ... и сейфове, дори и да са откраднати, все още не е **пране на мръсни пари**. +
5. ... що като „Майкрософт“ или „Дженерал Илектрик“ за **пране на мръсни пари**. — „Гранд Вистас“? — попитах аз. — Това име изпол... +
6. ..., че след като беше ратифицирана конвенцията за **пране на мръсни пари** преди почти две години, цяла една година тая конве... +
7. ... ители, тук в залата, ратифицираха Конвенцията за **пране на мръсни пари**. +
8. Връзките на Халил с операциите за **пране на мръсни пари** от "Банк ал-Медина" излизат на бял свят, когато той ... +
9. ... ер, чието име постоянно се спрягаше в пресата за **пране на мръсни пари**, износ на капитали, незаконна търговия с оръжие... +
10. ... о на "Комерцбанк" бе замесено в руски скандал за **пране на мръсни пари**, който германската прокуратура продължава да раз... +
11. ... организирането на престъпна група, контрабанда и **пране на мръсни пари** чрез фалшиви документи. +
12. ... рез изминалите десетилетия или чрез спекулации и **пране на мръсни пари** през последните години — в България не съществув... +

Wyniki wyszukiwania frazeologizmu *pranie brudnych pieniędzy* w NCP

Displaying sentences 0 - 20 of 122 in 6.061 s. Index contains 124,917,215 sentences.

Range

Show / hide columns Show 20 entries

First Previous 1 2 3 4 5 Next Last

#	Left	Match	Right	Source	Context
1	ić przestępczy proceder , jakim jest np	pranie brudnych pieniędzy	, ale z drugiej strony ogranicza mo...	Enter	+
2	zał Kima De Dzunga o łapówkarstwo i	pranie brudnych pieniędzy	.	Gazeta Wyborcza	+
3	z panem Solorzem oraz podejrzenia o	pranie brudnych pieniędzy	przez pana Grauso w banku w Me...	Gazeta Wyborcza	+
4	wego państw postkomunistycznych na	pranie brudnych pieniędzy	jest wynikiem niedopatrzeń z pocz...	Gazeta Wyborcza	+
5	yrektor gliwickiego ZOZ-u , uważa , że	pranie brudnych pieniędzy	należy w Polsce " tępić i likwidowa...	Gazeta Wyborcza	+
6	, Padają słowa : narkotyki , hipnoza	pranie brudnych pieniędzy	, prostytutka , handel dziećmi ...	Gazeta Wyborcza	+
7	rtamentu Sprawiedliwości zwalczający	pranie brudnych pieniędzy	kontaktował się z nim w sprawie sp...	Gazeta Wyborcza	+
8	W ubiegłym roku podejrzany o	pranie brudnych pieniędzy	biznesmen z Będzina zaoferował p...	Ozon	+
9	) Wiele kluczowych zadań	pranie brudnych pieniędzy	, trzymanie rejestrów , przetwarzan...	Gazeta Wyborcza	+
10	ii koncernu - Cofibel i Cofimines - oraz	pranie brudnych pieniędzy	, najpewniej włoskiej mafii , przez p...	Gazeta Wyborcza	+
11	30 lat więzienia za przemyt i 10 lat za	pranie brudnych pieniędzy	- nie odstrasza , bo za kilogram k...	Gazeta Wyborcza	+
12	o uchylanie się od płacenia podatków i	pranie brudnych pieniędzy	.	Ozon	+
13	eprosi nas za publiczne wmieszanie w	pranie brudnych pieniędzy	?		+
14	Obecnie oskarża się go o	pranie brudnych pieniędzy	.		+
15	Zarzuca mu	pranie brudnych pieniędzy	, płatną protekcję i udział w zorgani...	Super Express	+
16	ia i jego ludzi podejrzanych o korupcję	pranie brudnych pieniędzy	, fałszerstwa , rekrutację prostytut...	Super Express	+
17	z art . 299 Kodeksu karnego , to jest o	pranie brudnych pieniędzy	.		+
18	na firma prawnicza zamieszana jest w	pranie brudnych pieniędzy	?		+
19	rzypisuje związki z firmą podejrzaną o	pranie brudnych pieniędzy	.	Super Express	+
20	"	Pranie brudnych pieniędzy	" w Austrii od przyszłego roku będz...	Gazeta Wyborcza	+

First Previous 1 2 3 4 5 Next Last

Wyniki wyszukiwania frazeologizmu *відмивання брудних грошей* w UNLC

ULISS "Український національний лінгвістичний корпус"

Бібліотека ОНТОГРАФІВ (Система ТОДОС)

Пошук за б/о | повнотекстовий пошук

Пошуковий текст:
відмивання брудних грошей

Параметри повнотекстового пошуку:

- ☐ пошук за текстами з поточного кошика
- ☐ з урахуванням порядку слів
- ☒ з лематизацією
- ☐ з урахуванням синонімії
- ☐ за синонімічними рядами
- ☐ за граматичними параметрами
- ☐ без урахування відстані між словами

Максимальна кількість слів між пошуковими:
0

Знайти в реєстрі

Пошук

Відкрити текст | Додати поточний документ | Додати всі відібрані документи | Записати бібліографічні описи

№	Бібліографічний опис
9035	Голос України : Газета; 01.02.14 - 18.02.14 - К., 2014.
9508	Голос України : Газета; 01.10.14 - 10.10.14 - К., 2014.
9243	Голос України : Газета; 02.04.14 - 19.04.14 - К., 2014.
9033	Голос України : Газета; 02-23.04.2014 - К., 2014.
10110	Дахно І. Зовнішньоекономічний менеджмент : Навч. видання. – http://javalibre.com.ua/java-book/book/2917312
8111	День : Газета - К. Т.116 : Газета; 09.07.09 - К., 2009.

Знайдено: 45 Час пошуку: 0,0062377 Розмір контексту: 500

Голос України : Газета; 01.10.14 - 10.10.14 - К., 2014.

Контексти

Контекст № 1

Контекст № 2

після наради керівників фракцій у глави парламенту кількість законопроектів, запропонованих до розгляду, буде збільшено. Зокрема, це проект закону про заочне судочинство, що дозволить у низці справ, які нині розслідуються, зупинити фінансування тероризму, **відмивання брудних грошей** і дасть можливість розглядати справи за відсутності підозрюваних. Також планується розглянути урядовий проект закону щодо стимулювання видобутку газу.

У свою чергу глава парламентського Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної

Кількість локалізацій пошукової фрази в джерелі: 2

Frazeologizm *dać za wygraną* w Polsko-bułgarskim korpusie równoległym

→ Надійне | https://kontext.clarin-pl.eu/run.cgi/first?shuffle=1&reload=&corpname=polish-bulgarian-corpus_PL&queryselector=iqueryrow&iquery=za+wygraną&phrase=&word=&...

Repository Services

er: Roman Tymoshuk

kontext Query Subcorpora | Save Concordance Filter Frequency Collocations View options Help

Positive... | Negative...

info: [polish-bulgarian-corpus_PL](#)
428,530 positions

Hits: 6 | i.p.m. : 14.00 (related to the whole polish-bulgarian-corpus_PL) | ARF : 2 | Result is shuffled

polish-bulgarian-corpus_PL	polish-bulgarian-corpus_BG
doc#37 Dobrze wiedział, że z czarownicami lepiej nie zaczynać, dał więc za wygraną .	doc#37 Том беше наясно, че няма никакъв смисъл човек да се бори с вещици и затова се оклюма.
doc#34 - Chciałbym coś pani pokazać - nie dawał za wygraną nieznamymy.	doc#34 Чужденецът бе настойчив. - Бих искал да ти покажа нещо.
doc#30 Starzec jednak nie dawał za wygraną .	doc#30 Старецът обаче упорстваше.
doc#30 I chciał już dać za wygraną , w chwili gdy brakowało jednego kamienia - zaledwie jednego jedynego kamienia - aby odkrył swój wymarzony klejnot.	doc#30 И в този момент бил на път да се откаже, а му оставал само един-единствен камък, за да открие изумруда.
doc#29 Zmartwiony pracodawca jeszcze trochę nalegał, ale w końcu dał za wygraną . Postanowił się oświadczyć zaraz po jej powrocie.	doc#29 Шефът й бе неутешим, отначало се възпротиви, но накрая прие, тъй като вече тайно кроеше планове да й предложи да се оженият веднага щом тя се върне.
doc#37 Sąd niby to dał za wygraną .	doc#37 Сид като че прие обяснението.

doc.file: 53_Coelho_Alchemik_PL.tex
doc.n: 31

Jednostki frazeologiczne mogą występować w:
dwóch językach

<p>Pl: - Serio?</p> <ul style="list-style-type: none"> - W sumie nie wiem. - Na mnie krzyczeć nie będzie. - W końcu jedziemy na tym samym wózku.	<p>UA: - Невже?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Я маю на увазі, я не знаю. - Слухай, вона не може кричати на мене, правильно? - Не після... тобто ми ж в одному човні.
---	--

“Fargo” (źródło: polsko-ukraiński korpus równoległy Clarin-Pl) <https://clarin-pl.eu/dspace/>

jednym języku

<p>Pl: - Це останній писк.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Трохи дорого. - Якщо взяти кредит... - Корпус з металу. - Таке мене не цікавить.	<p>UA: - Najnowszy model.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trochę drogi. - Tutaj jest plan spłat... - Metalowy. - Nie jestem zainteresowana.
---	--

“Frozen Land” (źródło: polsko-ukraiński korpus równoległy Clarin-Pl) <https://clarin-pl.eu/dspace/>

Dziękuję za uwagę!

Дякую за увагу!

Благодаря ви за вниманието!